

WWW.OEGB.AT

NASADENIE ZA SOCIÁLNU SPRAVODLIVOSŤ

OGB

EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

bmask
BUNDESMINISTERIUM FÜR
ARBEIT, SOZIALES UND
KONSUMSCHUTZ

creating the future

Program zur gemeinschaftlichen Zusammenarbeit SLOWAKEI - ÖSTERREICH 2007-2013
Program obmedziovej spolupráce SLOVENSKÁ REPUBLIKA - RAKÚSKO 2007-2013

ÖGB-Broschüre „Engagement für soziale Gerechtigkeit“
in slowakischer Sprache

IMPRESSUM:

Medieninhaber und Herausgeber: Österreichischer Gewerkschaftsbund, 1020 Wien,
Johann-Böhm-Platz 1, Telefon (01) 534 44-39, E-Mail: oegb@oegb.at
ZVR-Nummer: 576439352. Hersteller: Verlag des ÖGB GmbH,
1020 Wien, Johann-Böhm-Platz 1

Inhalt: Internationales Referat des ÖGB

Grafik: ÖGB-Öffentlichkeitsarbeit

Fotos: Fotolia (Titel), ÖGB Archiv

PREDSLOV

Rakúsko je malá krajina v srdci Európy, člen Európskej Únie, neustále neutrálna a preto nepatrí do žiadneho vojenského zväzku. Od roku 1945, bezprostredne po konci druhej svetovej vojny, keď si Rakúsko vytvorilo demokratickú ústavu, sa odborári a odborárky vo výraznej miere spolupodielali na vytváraní sociálnej a hospodárskej obnovy našej krajiny. Zamestnanci sa bez ohľadu na ideologické a stranícko-politické pozadie v roku 1945 zjednotili do jednej spoločnej organizácie- Rakúskeho odborového zväzu ÖGB.

Ako nadstranícke, demokratické združenie založené na dobrovoľnom členstve zamestnancov obhajujeme ich záujmy, zasadzujeme sa za ďalší rozvoj našej krajiny vo veciach nezávislosti a demokracie, za zabezpečenie mieru a ľudských práv na celom svete. Ako Rakúsky odborový zväz ÖGB zastupujeme sociálnu spravodlivosť a spravodlivé prerozdelenie blahobytu.

Rakúsko dnes patrí medzi najbohatšie krajiny sveta. Je to tiež zásluhou zamestnancov, ich zastupovaním odborových záujmov a tradičného, dobre fungujúceho systému sociálneho dialógu, sociálneho partnerstva.

Celosvetový postup neoliberalnej hospodárskej politiky vystavil aj rakúske odborové hnutie veľkým výzvam. Čoraz častejšie si zastupovanie a presadzovanie záujmov zamestnancov vyžaduje aktívnu činnosť a razantné opatrenia odborov. Rakúske odborové hnutie je na to pripravené. Zároveň neustále hľadáme nové možnosti zlepšenia našich štruktúr a procesov tak, aby sa nenarušila naša bojová sila.

Erich Foglar

Prezident Rakúskeho odborového zväzu ÖGB

MISSION STATEMENT

SME ZA SOCIÁLNU SPRAVODLIVOSŤ.

Zo všetkých síl pracujeme na tom,

aby sa **VŠETCI ĽUDIA** mohli spoľahnúť na sociálne istoty;

SPRAVODLIVÉ PREROZDELENIE sociálneho **BLAHOBYTU** a na to, aby všetci mladí či starí, muži či ženy, pracujúci či nezamestnaní, chorí či zdraví, narodení v Rakúsku alebo inde – **MALI ROVNAKÉ ŠANCE**.

Sme nekompromisne proti akémukoľvek druhu diskriminácie, rasizmu, fašizmu a diktatúry.

NAŠI ČLENOVIA NÁS ROBIA SILNÝMI.

Spoločne s nimi bojujeme za **SPRAVODLIVÝ PRACOVNÝ SVET** s **DOBRÝMI PRACOVNÝMI PODMIENKAMI** a **FÉROVÉ PLATOBNÉ PODMIENKY**;

za **PRÁVNE ZÁVÄZNÉ PRACOVNÉ VZŤAHY** regulované zákonom a kolektívnymi zmluvami, za silné spolurozhodovanie a za trvalo udržateľný **POZITÍVNY HOSPODÁRSKY A SPOLOČENSKÝ VÝVOJ**.

V podnikoch, na úradoch, v odboroch, v sociálnom partnerstve, sociálnom poistení a vo vzťahu k politike presadzujeme **SILNÉ ZASTÚPENIE**

ZÁUJMOV ZAMESTNANCOV.

SILNÝ >>>> SOCIÁLNY

DEIN PARTNER IN DER ARBEITSWELT. **ÖGB**

HISTÓRIA ODBOROV V RAKÚSKU

Korene rakúskeho odborového hnutia siahajú až do čias habsburskej monarchie. Prvé robotnícke spolky vznikli v 40-tych rokoch 19. storočia, prvý zákon, ktorý reguloval právne vzťahy odborov, bol vydaný v roku 1870.

Organizačná štruktúra prvých odborov bola lokálne ohraničená. Až približne koncom 19. storočia vznikla odborová organizácia presahujúca jednotlivé oblasti pôsobenia a regióny a členov neustále pribúdalo. Na základe jej sily dosiahli odbory prvé zásadné sociálne práva (zákaz pracovať v nedeľu, zavedenie zdravotného a úrazového poistenia, 10-hodinový pracovný čas, zákaz práce v noci pre ženy). Stúpajúci počet kolektívnych zmlúv navyše prispel k regulácii pracovnej doby, minimálnej mzdy, vyplácania nadčasov a ďalších početných aspektov.

*Ťažký začiatok ...
Schwieriger Beginn ...
A difficult beginning ...
Des débuts difficiles ...
Тяжелое начало...*

Koniec monarchie sprevádzala veľká sociálna nespokojnosť a viedol k radikalizácii robotníckeho hnutia, napríklad k spontánnemu vytváraniu robotníckych a vojenských rád. Osoby zodpovedné za sociálnu politiku v Prvej republike reagovali na túto nespokojnosť a vypracovali napríklad Zákon o podnikovej rade (1918), Zákon o kolektívnej zmluve (1919) a založili tiež Robotnícke komory (1920). Do roku 1934 sa podarilo presadiť ďalšie vymoženosti ako zavedenie 8-hodinového pracovného času alebo podporu v nezamestnanosti. V tom čase už síce odbory presahovali jednotlivé regióny a oblasti pôsobenia, politicky však boli rozštiepené na sociálnodemokratické, kresťanské, nemecké národné a iné odborové smery. Často pracovali proti sebe, čo viedlo k celkovému oslabovaniu hnutia.

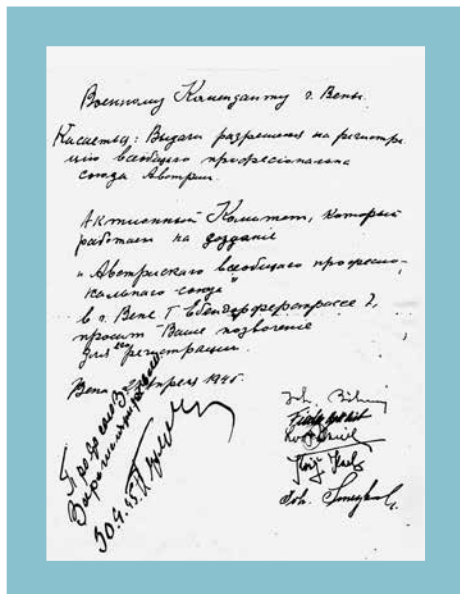
Ďalším problémom boli „žlté odbory“, ktoré z pozície podnikových organizácií priamo závislých od podnikov fungovali predovšetkým ako štrajkokaz.

ZÁKAZ ODBOROV- TMAVÁ KAPITOLA V DEJINÁCH

Od 20-tych rokov 20. storočia sa konzervatívne občianske elity pokúšali odstrániť vydobité demokratické a sociálne práva. V roku 1933 ochromila parlament kresťansko-sociálna vláda, v roku 1934 bola proti protestujúcim pracovníkom nasadená armáda. Krátka krvavá občianska vojna predbežne ukončila nezávislé robotnícke hnutie v Rakúsku. Rakúska fašistická vláda zakázala nezávislé odbory, zrušilo sa takisto právo štrajku. Zo strany štátnych miest sa založil jednotný odbor, ktorého reprezentanti boli vymenovaní ministerstvom sociálnych vecí.

Po tom, čo v roku 1938 nemecké fašistické vojsko vpadlo na územie Rakúska a zrušilo tak jeho štátnu existenciu, sa situácia naďalej zhoršovala. Rakúski zamestnanci boli poväčšine nútené organizovaní „Nemeckým pracovným frontom“, ktorého úlohou bolo predovšetkým motivovať robotníkov za účelom vojnovéj výroby. Akýkoľvek odpor bol ostro potrestaný. Veľa angažovaných rakúskych odborárov bolo zavraždených v koncentračných táboroch nacistického režimu.

ZALOŽENIE RAKÚSKEHO ODBOROVÉHO ZVÄZU ÖGB V ROKU 1945

Zakladajúca listina Rakúskeho odborového zväzu ÖGB 1945

ÖGB-Gründungsurkunde 1945

ÖGB founding document 1945

Acte officiel de fondation de 1945

Регистрационный акт об

основании ОАП от 30.04.1945 г.,

подписанный советским коммандантом

Ešte počas druhej svetovej vojny plánovali odboroví aktivisti založenie jednotnej odborovej organizácie po opätovnom založení jednotného rakúskeho štátu. Toto rozhodnutie musí byť vnímané na pozadí negatívnych skúseností, ktoré politické odbory získali počas Prvej republiky. Tento odborový pluralizmus ani zďaleka nezaistil práva zamestnancov a vzhľadom na hrozbu fašizmu a vojny viedol k oslabeniu robotníckeho hnutia.

Už v apríli 1945, ešte v troskách vojny a spustošenia, sociálnodemokratickí, kresťanskosociálni a komunistickí funkcionári spoločne založili dodnes existujúci Rakúsky odborový zväz ÖGB.

Len niektorým krajinám Európy sa podarilo vybudovať a udržať jednotné zastúpenie záujmov všetkých odborovo organizovaných zamestnancov. Vývoj členstva Rakúskeho odborového zväzu ÖGB ukázal, do akej miery sa toto nasadenie prijalo. V európskom a celosvetovom porovnaní sa Rakúsky odborový zväz ÖGB zaraďuje k odborovým zväzom s veľmi vysokým počtom členov pracujúceho obyvateľstva.

ZASTUPOVANIE ZÁUJMOV ZAMESTNANCOV DNES

V priebehu histórie rakúskeho odborového hnutia a zodpovedajúc príslušným politickým rámcovým podmienkam sa vyvinul mnohostranný systém zastupovania záujmov. Tvoria ho tieto 3 piliere:

1. PODNIKOVÉ RADY

Na podnikovej rovine zastupujú záujmy zamestnancov zvolené podnikové rady, v prípade verejnej sféry ide o personálne zastúpenie. V podnikoch s viac ako 5 zamestnancami stanovuje zákonník práce voľbu združenia podnikovej rady alebo združenia zamestnancov. Nie len členovia odboru, ale všetci zamestnanci majú hlasovacie právo. Pre členov podnikových rád platí zvláštna ochrana pred výpoveďou. Na podnikovej úrovni majú presne stanovené práva spoluúčasti, práva na informácie, práva zasahovania a kontroly. Na základe kolektívnych zmlúv, ktoré odbory každoročne zjednávajú, uzatvárajú s podnikom dohody, ktoré sa môžu nachádzať nad, nikdy však nie pod podnikovými normami. Podnikové rady sú oprávnené poslať na svoje porady zástupcov príslušných odborov.

Viac ako 80 percent členov podnikovej rady je dnes zároveň členmi Rakúskeho odborového zväzu ÖGB. Prostredníctvom nich sa odbory z prvej ruky dozvedajú o starostiach a trápení zamestnancov a môžu reagovať napríklad na rokovaniach o kolektívnych zmlúvach.

2. RAKÚSKY ODBOROVÝ ZVÄZ ÖGB

Rakúsky odborový zväz ÖGB, založený v roku 1945, ako jediný v Rakúsku zastupuje záujmy zamestnancov na dobrovoľnom základe. Rakúsky odborový zväz ÖGB je nadstranícky, na presadenie svojich cieľov však prirodzene ovplyvňuje politické strany a vládu. Odborári tiež vykonávajú politické funkcie, ako napríklad funkcie poslancov Národnej rady alebo snemov. Odborári boli činní aj vo vládnych funkciách alebo iných štátnych úradoch (predovšetkým v sociálnom rezorte).

Členovia odboru sa môžu v rámci Rakúskeho odborového zväzu ÖGB pridať do jednej z existujúcich frakcií so straníckopolitickou alebo ideologickou orientáciou. Najväčšie frakcie existujúce v dnešnej dobe tvoria sociálnodemokratickí a kresťanskí odborári, ďalej existujú komunistické zoskupenia, zoskupenia zelených a podobne.

Členovia odboru majú nárok na právne poradenstvo, právne zastupovanie pred súdom a iné servisné úkony. Profitujú tiež z veľkého množstva kolektívnych zmlúv, o ktorých sa na rovine jednotlivých odvetví každoročne rokuje v zjednotených odboroch Rakúskeho odborového zväzu ÖGB. Z hustej siete kolektívnych zmlúv profitujú všetci zamestnanci v Rakúsku. V nich je regulovaný okrem iného pracovný čas, príspevok na dovolenku, vianočné prémie, príplatky, odmena za prácu nadčas a mnohé ďalšie benefity. Aj ročné zvyšovanie mzdy a plátov sa dohadujú na báze kolektívnych zmlúv.

Pri vzniku zákonov hrá Rakúsky odborový zväz ÖGB dôležitú úlohu. Na jednej strane podnecuje Rakúsky odborový zväz ÖGB návrhy zákonov, na strane druhej zaujíma politický postoj k návrhom zákonov, ktorým tak ovplyvňuje ustanovenia.

ŠTRUKTÚRA RAKÚSKEHO ODBOROVÉHO ZVÄZU ÖGB

Prezident Rakúskeho odborového zväzu ÖGB Erich Foglar pri spolkovom kongrese 2009

ÖGB-Präsident Erich Foglar beim Bundeskongress 2009

ÖGB President Erich Foglar at the 2009 National Congress

Le président de l'ÖGB Erich Foglar lors du Congrès fédéral en 2009

Поиск демократических решений – Съезд ОАП

Najvyšším grémiom Rakúskeho odborového zväzu ÖGB je spolkový kongres, ktorý sa uskutočňuje každé štyri roky. Spolkový kongres určí hlavné body a politické ciele na ďalšie obdobie a zvolí si prezidenta/prezidentku, viceprezidenta a viceprezidentku, členov predstavenstva Rakúskeho odborového zväzu ÖGB a kontrolnej komisie.

Najvyššie rozhodovacie grémium medzi kongresmi je spolkové predstavenstvo, ktoré pozostáva z členov predstavenstva, zástupcov odborov, oddelenia žien, mládeže a dôchodcov v rámci Rakúskeho odborového zväzu ÖGB.

Predstavenstvo pozostáva z prezidenta alebo prezidentky, viceprezidenta a viceprezidentky, predsedu odborov a vedúceho ta-

jomníka, ktorého členovia koordinujú aktuálnu politickú prácu Rakúskeho odborového zväzu ÖGB.

Na rovine jednotlivých odvetví a podniku sú činné v prvom rade odbory, ktoré rokujú o zvyšovaní plátov, podporujú členov podnikovej rady vo voľbách, právnych otázkach a mnohých ďalších aspektoch.

Pri svojom vzniku v roku 1945 mal Rakúsky odborový zväz ÖGB 16 odborov, po zlúčeníach je ich medzičasom 7 (stav z roku 2009):

- » GPA-djp: Odbor zastupujúci zamestnancov súkromného sektora- tlač, žurnalistika, papier
- » GÖD: Odbor verejných služieb
- » GdG-KMSfB: Odbor zamestnancov úradov – umenie, médiá, šport, slobodné povolania
- » GBH: Odbor stavebníctva- dreva
- » vida: Odbor dopravy a služieb
- » GPF: Odbor pošty a zamestnancov telekomunikácií
- » PRO-GE: Odbor produkcie

3. KOMORY ROBOTNÍKOV A ZAMESTNANCOV

Štát už v 19. storočí podnikom poskytol inštitucionalizované možnosti stavovského zastúpenia respektíve spolurozhodovania na plánovaní relevantných zákonov vo forme obchodných komôr. Pre zamestnancov sa podobné grémiá vytvorili až v roku 1920. Vtedy vznikli komory pre zamestnancov a zamestnávateľov, ktoré existujú v každej z 9 spolkových krajín Rakúska. Na rozdiel od odborov, ktorých členstvo je dobrovoľné, sú zamestnanci so štandardným pracovným pomerom (s výnimkou zamestnancov verejného sektora) povinne členmi komôr robotníkov a zamestnancov. Komory podnikateľov alebo osôb v slobodnom povolani sa taktiež vyznačujú povinným členstvom.

Financovanie komôr robotníkov a zamestnancov sa uskutočňuje vyberaním poplatku, ktorý má zaručiť politickú nestrannosť inštitúcie. Členovia komôr si volia svojich funkcionárov každých 5 rokov. Medzi komorami robotníkov a zamestnancov a odborami funguje úzka spolupráca na politickej ako aj osobnej úrovni.

Medzi úlohy komôr robotníkov a zamestnancov patrí:

- » predloženie a posúdenie návrhov zákonov, ktoré sú relevantné pre zamestnancov
- » základný výskum hospodárskych a sociálnopolitických tém
- » spolupôsobenie v štátnych komisiách a radách
- » členský servis (napríklad poradenstvo v oblastiach daňového práva, poistenie v nezamestnanosti, sociálne poistenie, ochrana spotrebiteľov)
- » spolupôsobenie v grémiách sociálneho partnerstva

Komory robotníkov a zamestnancov však nerokujú o kolektívnych zmluvách a medzinárodne nezastupujú svojich členov- tieto funkcie zastáva výhradne odborové hnutie.

AKTIVITY

ROKOVANIE O MZDÁCH

Odbory Rakúskeho odborového zväzu ÖGB uzatvárajú v rámci svojej politiky kolektívnych zmlúv ročne asi 500 zmlúv. Kolektívne zmluvy v Rakúsku platia nie len pre členov odboru, ale pre všetky podniky a zamestnancov príslušnej oblasti pôsobenia. Podľa OECD existuje v Rakúsku koncentrácia kolektívnych zmlúv vo výške viac ako 95 %, čo má za následok, že zamestnanci majú

Začiatok vyjednávania platobných podmienok v kovospracujúcom priemysle, 2006

Start der Metallerlohnrunde, 2006

Beginning of collective bargaining in the metal sector, 2006

Négociations des salaires des travailleurs métallurgiques, 2006

Начало переговоров по вопросу оплаты труда металлургов в 2006 году

vysokú mieru zabezpečenia príjmov a podniky majú rovnaké súťažné podmienky. Aj to je historická zvláštnosť rakúskeho systému.

Popri dobrých platových podmienkach, ktoré držia krok s hospodárskym vývojom a stúpajúcimi cenami, sú cieľom politiky kolektívnych zmlúv aj dobré právne rámcové podmienky pre zamestnancov.

Dialog sociálnych partnerov

Dialog der Sozialpartner

Social partnership dialog

Dialogue des Partenaires Sociaux

Председатель ОАП Эрих Фоглар на федеральном съезде ОАП в 2009 году

SOCIÁLNE PARTNERSTVO

Hospodárske a sociálne partnerstvo je typickou rakúskou inštitúciou. Pod týmto pojmom rozumieme dobrovoľnú a neformálnu hospodársku a sociálnopolitickú spoluprácu zástupcov zamestnancov a zamestnávateľov s cieľom zosúladenia záujmov. Vo svojej podstate ide o bipartitný systém, ktorý má podľa potreby (začlenením vlády) aj tripartitné prvky.

Základom rakúskeho modelu sociálneho partnerstva bola pripravenosť politických a hospodárskych predstaviteľov s rozhodovacou právomocou po roku 1945 celoplošne s

národným súhlasom znovoobnoviť vojnovými udalosťami sčasti zničené hospodárstvo a infraštruktúru. S vyznávaním sociálneho dialógu boli odmietnuté jednostranné hospodársko-liberálne snaženia, ktoré viedli v roku 1950 k protestom robotníckej triedy. V priebehu rokov sa rozšírila oblasť záujmov medzi odbormi a podnikmi na ďalšie oblasti pôsobenia. V čoraz väčšej miere sa stali témou tiež spoločensko-politické otázky ako napríklad hospodársky rast, rovnoprávnosť, vzdelanie, integrácia a podobne.

Vstup Rakúska do Európskej Únie v roku 1995 prebehol v úzkej spolupráci sociálnych partnerov a vlády. V Európskych dohodách sa vláda zaviazala k začleneniu sociálnych partnerov do európskych rozhodnutí. Na základe tejto dohody prevádzkujú Rakúsky odborový zväz ÖGB a Spolková komora robotníkov a zamestnancov sprostredkovateľské agentúry v Bruseli.

Nasledujúce štyri spolky sa podieľajú na sociálnom partnerstve:

- » Rakúsky odborový zväz ÖGB
- » Spolková komora robotníkov a zamestnancov
- » Hospodárska komora Rakúska
- » Prezidentská konferencia poľnohospodárskych komôr

Veľká časť zosúladenia záujmov prebieha neformálne. Ako formálne grémium funguje rovnocenná komisia, v ktorej sú zastúpení sociálni partneri ako aj spolková vláda.

Ku komisii patria štyri podvýbory:

- » rada pre hospodárske a sociálne otázky, jej výsledky výskumov sú základom pre odporúčania vláde;
- » mzdový výbor je zodpovedný za časovú koordináciu a vydanie kolektívnych zmlúv;
- » podvýbor pre medzinárodné otázky a
- » podvýbor pre hospodársku súťaž a ceny.

Za rýchly hospodársky rozmach v povojnovom Rakúsku možno v neposlednom rade vďačiť sociálnemu partnerstvu. Aj dnes sa hospodárska základňa Rakúska vyznačuje osobitou stabilitou, ktorú si možno vysvetliť politikou sociálneho dialógu a sociálnym mierom. V minulých rokoch sociálni partneri spoločne vypracovali koncepty na témy z rôznych oblastí, ktorými sa ďalej zaoberala vláda a z ktorých napokon vznikli nové zákony.

KAMPANE A AKCIONIZMUS

Rakúsko má hlboko zakorenenú sociálnu kultúru, čo dokazujú štatistiky štrajkov: Rakúsko nie je krajinou štrajkov. Štatistika štrajkov ukazuje, že v Rakúsku v medzinárodnom porovnaní veľmi zriedka došlo ku štrajkom. Výnimkou bol rok 2003. Vtedy Rakúsky odborový zväz ÖGB 3. júna celoštátne úspešne zmobilizoval približne milión ľudí proti plánovaným dôchodkovým reformám vlády. Spolková vláda musela do návrhu posudku zapracovať početné zmeny.

Samozrejme, že aj Rakúsky odborový zväz ÖGB dostáva príležitosti na protestné akcie a kampane. Rakúsky odborový zväz ÖGB organizuje akcie a kampane, aby informoval a mobilizoval. Od novembra 2005 do leta 2006 uskutočnil Rakúsky odborový zväz ÖGB kampaň podnikovej rady, ktorej cieľom bolo iniciovať založenie podnikových rád. Výsledkom boli početné združenia podnikových rád, takmer tisíc nových členov podnikovej rady sa pridalo k Rakúskemu odborovému zväzu ÖGB. Rakúsky odborový zväz ÖGB uskutočňuje taktiež časté kampane s nevládnymi organizáciami, ako napríklad kampaň STOPP-GATS alebo tiež aktivity zasadzujúce sa za celosvetovú daň z finančných transakcií.

*Akcia Rakúskeho odborového zväzu ÖGB za vyššiu minimálnu mzdu
ÖGB-Aktion für höheren Mindestlohn
ÖGB campaign for higher minimum wages
Action de l'ÖGB pour une augmentation du salaire minimum
Мероприятие ОАП за повышение минимальной зарплаты*

MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY RAKÚSKEHO ODBOROVÉHO ZVÄZU ÖGB

Z hľadiska odborov je Rakúsko malou, na európskej a globálnej rovine hospodársky silne ovplyvňovanou krajinou, preto sa vždy prikladal veľký význam medzinárodnej spolupráci. Medzinárodné vzťahy Rakúskeho odborového zväzu ÖGB sú dnes preto veľmi rôznorodé.

Kongres Medzinárodnej konfederácie slobodných odborov vo Viedni, 1955

IBFG-Kongress in Wien, 1955

ICFTU Congress in Vienna, 1955

Congrès du CISL à Vienne, 1955

Съезд МКСП в Вене в 1955 году

V roku 1945 sa Rakúsky odborový zväz pripojil k vtedajšiemu jedinému celosvetovému odborovému spolku, Svetovej federácii odborových zväzov (WFTU) so sídlom v Prahe. V roku 1949 prestúpil do novozaloženej Medzinárodnej konfederácie slobodných odborov (IFCTU) so sídlom v Bruseli. S tým bolo síce spojené nové smerovanie medzinárodnej politiky Rakúskeho odborového zväzu ÖGB, ale vzhľadom na to, že Rakúsky odborový zväz sa hlásil k nemennej rakúskej neutralite, ktorú vyhlásili v roku 1955, sa zachovali úzke kontakty s členskými organizáciami Svetovej federácie odborových zväzov vo východnej Európe. Tým rakúske odborové hnutie prispelo k uvoľnenej politike na európskom kontinente.

Rakúsky odborový zväz ÖGB sa (aj z dôvodu poučenia sa z rozbitých odborov v Rakúsku pred druhou svetovou vojnou) vyslovil proti konkurencii odborových združení na celosvetovej úrovni. Týmto tak podporil proces zakladania nového medzinárodného odborového združenia, spojeného z členskými organizáciami zaniknutých spolkov IFCTU a WCL ako aj z doteraz medzinárodne nepreriedených spolkov. Usporiadanie zakladajúceho kongresu Medzinárodného odborového zväzu (IGB) 1. novembra 2006 vo Viedni bolo veľkým uznaním snahy Rakúskeho odborového zväzu ÖGB o globálnu odborovú jednotu.

Rakúsky odborový zväz ÖGB je tiež zakladajúcim členom Európskeho odborového zväzu založeného v roku 1973. Európsky odborový zväz má dnes síce kľúčovú úlohu v zastupovaní odborových záujmov voči európskym inštitúciám, nikdy však nebol výhradne určený len pre organizácie z členských krajín Európskeho hospodárskeho spoločenstva (EWG) respektíve neskoršej Európskej Únie (EÚ), stále bol orientovaný na geografické hranice Európy.

Priority Rakúskeho odborového zväzu ÖGB so zreteľom na medzinárodnú solidaritu podliehali v priebehu desaťročí istým zmenám. Vzhľadom na dekolonizáciu v skorej 60-tych rokoch 20. storočia sa v rámci IFCTU dostala do popredia spolupráca s odborními v afrických štátoch, ktoré získali nezávislosť. Neskôr sa Rakúsky odborový zväz ÖGB podieľal na soli-

dárnych aktivitách proti diktátorským režimom (Čile, Portugalsko alebo Španielsko), proti vojne vo Vietname alebo juhoafrickej politike apartheidu.

V 70. rokoch 20. storočia bola stredobodom záujmu neustále sa zväčšujúca priepasť medzi priemyselnými a rozvojovými krajinami.

Od roku 1990 vznikla úzka spolupráca s odborovým hnutím v stredoeurópskych a východoeurópskych postkomunistických krajinách, obzvlášť so susednými krajinami- Českou republikou, Slovenskou republikou, Maďarskom a Slovinskom. V roku 2004 sa medzi Rakúskym odborovým zväzom ÖGB a 6 maďarskými konfederáciami uzavrela dohoda o právnej ochrane, ktorá stanovuje právne poradenstvo a pomoc odborovo organizovaným pracovním emigrantom v príslušnej krajine.

Na základe stanov Európskeho odborového zväzu boli v hraničných regiónoch Rakúska založené viaceré medziregionálne odborové rady. Krajské organizácie Rakúskeho odborového zväzu ÖGB sa podieľajú na cezhraničných aktivitách s partnerskými odbormi v Švajčiarsku, Lichtenštajnsku, v Taliansku, Spolkovej republike Nemecko, Českej republike, Slovenskej republike, Maďarsku a Slovinsku.

ODBOROVÉ ODPOVEDE NA GLOBALIZÁCIU

Otvorenie rakúskeho hospodárstva voči vplyvom neoliberalnej globalizácie ako aj vstup krajiny do Európskej Únie so sebou priniesli veľké výzvy. Odpoveď môže byť len v celosvetovom dialógu a zosilnenej medzinárodnej spolupráci odborov.

Rakúsky odborový zväz ÖGB medzinárodne okrem iného obhajuje:

- » dodržiavanie zásad medzinárodného práva, charty OSN a posilnenie mierovej úlohy OSN voči jednostranným aktivitám veľmocí alebo vojenských spojeníctiev;
- » Európu bez atómových zbraní od Atlantiku až po Ural;
- » reformu Európskej Únie smerom k „mierovej únii“ namiesto narastajúceho zbrojenia v rámci vonkajšej a bezpečnostnej politiky EÚ;
- » ochranu všeobecných hodnôt ako zdravie, vzdelanie, neporušené životné prostredie, sociálna spravodlivosť;
- » reformy medzinárodných inštitúcií ako Svetovej banky, menových fondov, Svetovej obchodnej organizácie v oblasti transparentnosti a demokratickej legitímácie, rovnoprávnú spoluúčasť rozvojových krajín, začlenenie civilnej spoločnosti;
- » všeobecné odpustenie dlhov najmenej rozvinutým krajinám (LLDC), ako aj zavedenie transparentnej a od IWF nezávislej metódy na reguláciu dlhov;

*Zakladajúci kongres Medzinárodného odborového zväzu (IGB), 2006
IGB-Gründungskongress in Wien, 2006
ITUC Congress in Vienna, 2006
Congrès du CIS à Vienne, 2006
Конгресс МКСП в Вене в 2006 г.*

- » účinnú kontrolu finančných trhov, zavedenie celosvetovej devíznej dane z predaja (Tobin Tax), ktorá bude účelovo prepojená so sociálnym sektorom;
- » účinné pravidlá proti lokálnej hospodárskej súťaži medzi krajinami/regiónmi prostredníctvom sociálneho dampingu, ekologického dampingu a oslobodenia od dane;
- » zrušenie agrárnych subvencií severu skresľujúcich trh pri súčasnom otvorení európskeho poľnohospodárskeho trhu pre produkty z juhu. Podpora férového obchodu.

NAŠE CIELE

(zo základného programu 17. Spolkového kongresu Rakúskeho odborového zväzu v júni/júli 2009)

SILNÝ ŠTÁT

Ako protiargument prísľubov neoliberalnej ideológie sa ukázalo, že trhové hospodárstvo nie je stabilné, ale že opakujúce sa krízy si zakaždým vyžadujú zásah zo strany štátu. Záruka zamestnanosti prostredníctvom stabilizácie dopytu v celom hospodárstve je najdôležitejšou úlohou hospodárskej politiky. To znamená, že rozpočtová politika musí prijať opatrenia na stimuláciu osobnej spotreby a investícií.

Trhové hospodárstvo samé od seba nezvládne zabezpečiť sociálnu spravodlivosť či istotu. Negarantuje dostatočnú zárobkovú činnosť, vzdelávanie pre všetkých alebo spravodlivé prerozdelenie majetku. Preto Rakúsky odborový zväz bojuje za sociálne zásahy zo strany štátu a reguláciu. Tieto musia vnútroštátne ako aj na rovine EÚ stanoviť hospodárskemu konkurenčnému princípu jasnú hranicu s cieľom zabezpečiť sociálnu istotu a spravodlivosť v spoločnosti, v ktorej môžu všetci ľudia samostatne a rovnoprávne žiť a pracovať. Diskriminácia nesmie mať v našej spoločnosti miesto. Zákonné nariadenia preto musia byť upravené a zrealizované tak, aby sa mohol presadiť cieľ spoločnosti bez diskriminácie.

SILNÉ ODBORY

Vývoj plátov minulých rokov v Rakúsku zvýhodnil medzinárodnú konkurencieschopnosť nášho hospodárstva. Rakúsko sa na úrovni pracovných nákladov síce nachádza vo vrchnom strednom poli, čo sa týka vývoja produkcie je však na absolútnej medzinárodnej vrchnej pozícii. Jednotkové mzdové náklady vo výrobe tovaru absolútne a aj v porovnaní s konkurenčnými krajinami od roku 2003 poklesli. Veľkou výhodou rakúskej politiky kolektívnych zmlúv, ktorú nám iné krajiny závidia, je predvídateľnosť pre všetkých zúčastnených.

Rakúsky odborový zväz ÖGB sa hlási k solidárnej mzdovej politike, ktorá má za cieľ zapojiť do rastu produktivity a blahobytu všetkých zúčastnených. Solidárna mzdová a platová politika má za cieľ garantovať aj slabým skupinám prostredníctvom silných odborov pozitívny platový vývoj. Rovnoprávna politika je centrálnou požiadavkou silného odboru, preto je potrebné podporovať silnú účasť žien. V politike kolektívnych zmlúv je potrebné záväzne aplikovať „Gender Mainstreaming“.

SILNÁ A SOCIÁLNA EURÓPA

Rakúsky odborový zväz ÖGB vyznáva Európu budúcnosti, v ktorej sa stane sociálna únia realitou. Ľudia v Európe v princípe neodmietajú veľký projekt Európskej Únie, no už viac nie sú ochotní bez námietok akceptovať nevyváženú politiku na ťarchu pracujúcich ľudí, ktorú v minulých rokoch uplatňovala väčšina členských štátov a Európska komisia.

Únia, ktorú jej občania v prvom rade vnímajú ako dereguláciu, neobmedzený proces vnútorného trhu a voľnosti súťaže ako aj zanedbávanie sociálnych záujmov, si nemôže získať ľudí či trvalo udržateľný úspešný hospodársky a životný priestor.

PRAVIDLÁ HRY PRE SVETOVÉ HOSPODÁRSTVO

Náchylnosť globalizovaného sveta na krízu je stále očividnejšia. Rakúsky odborový zväz ÖGB preto vyžaduje pre svetové hospodárstvo nové pravidlá hry, ktoré ohraničia voľnosť kapitálu a viac zohľadnia sociálne a ekologicko-politické požiadavky. Nevyhnutným opatrením na zastavenie odbúravania sociálnych vymožeností je napríklad celosvetová daň z finančných transakcií.

Rakúske odborové hnutie vyžaduje od vlád a koncernov neobmedzené rešpektovanie ľudských a odborových práv ako aj plné rešpektovanie pracovných noriem Medzinárodnej organizácie práce (ILO).

Rozširujúce sa ochudobňovanie veľkých častí sveta sa musí zastaviť pomocou spravodlivých cien surovín, úbytku protekcionizmu, musia sa odstrániť príčiny dlhovej krízy a praktiky priemyselných a rozvojových krajín, ktoré znemožňujú konkurencieschopnosť.

Nakoniec, mier a bezpečnosť môžeme celosvetovo docieľiť len trvalo udržateľným zlepšením životných podmienok. Rakúsky odborový zväz ÖGB preto presadzuje odzbrojovacie opatrenia v nukleárnej aj konvenčnej oblasti, ako aj mierovú zahraničnú politiku Rakúska na základe aktívnej neutrálnej politiky.

*Účasť na demonstrácii Európskeho odborového zväzu v Bruseli, 2005
Teilnahme an EGB-Demonstration in Brüssel, 2005
Participating in ETUC rally in Brussels, 2005
Participation à la manifestation du CES à Bruxelles, 2005
Участие в демонстрации ЕКП в Брюсселе в 2005 году*

RAKÚSKY ODBOROVÝ ZVÄZ ÖGB

DER ÖSTERREICHISCHE GEWERKSCHAFTSBUND

AUSTRIAN TRADE UNION FEDERATION

FÉDÉRATION SYNDICALE AUTRICHIENNE

ОБЪЕДИНЕНИЕ АВСТРИЙСКИХ ПРОФСОЮЗОВ

SILNÝ >>>>

>>>> SOCIÁLNY >>>> SPRAVODLIVÝ

TVOJ PARTNER V PRACOVNOM SVETE. ÖGB

SILNÝ >>>>> SOCIÁLNY

Rakúsky odborový zväz

(Österreichischer Gewerkschaftsbund ÖGB)

1020 Viedeň, Johann-Böhm-Platz 1

e-mail: oegb@oegb.at

WWW.OEGB.AT

STARK

SOZIAL

GERECHT

DEIN PARTNER IN DER ARBEITSWELT. **ÖGB**